

พระเจ้าใหญ่องค์หลวง

พระเจ้าใหญ่องค์หลวง วัดหลวง อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี เป็นพระพุทธรูปคู่บ้านคู่เมือง ชาวจังหวัดอุบลราชธานี มาตั้งแต่สร้างเมืองอุบลราชธานี โดยพระปฐมวราชสุริยวงศ์ (เจ้าคำผง) นำมาจาก เวียงจันทน์ มาสร้างในปี ๒๓๒๔ ประดิษฐานอยู่ในศาลาการเปรียญ มีพุทธศาสนิกชนทั้งในอุบลราชธานี และต่างจังหวัด ตลอดจนชาวต่างชาติเข้ามากราบไหว้ บูชาขอพรมิได้ขาด

วัดหลวง เจ้าพระปฐมวราชสุริยวงศ์ (เจ้าคำผง) บุตรชายของพระตาเป็นผู้สร้างเมื่อปี พ.ศ. ๒๓๒๒ เจ้าพระปฐมวราชสุริยวงศ์ (เจ้าคำผง) ชาวเมืองอุบลราชธานีให้สมญาท่านว่า เจ้าองหลวงบาง อาชญาหลวงแต่บาง เมื่อได้อพยพมาจากคอนมดแดงได้สร้างเมืองอุบลขึ้น ณ ดงอู่ผึ้ง ริมฝั่งแม่น้ำมูล ซึ่งเป็นที่ตั้งเมืองอุบล ณ บัดนี้แล้วจึงดำริสร้างวัดขึ้นตามโบราณราชประเพณี เพื่อสืบต่ออายุพระพุทธศาสนา อบรมศีลธรรมจรรยาและเพื่อให้พระสงฆ์ที่อพยพพร้อมกันจากเวียงจันทน์ได้มีที่อยู่อาศัยจำพรรษา เมื่อดำริขึ้นดังนี้แล้วท่านพร้อมด้วยอุปฮาด ราชบุตร ราชวงศ์ ท้าวเพี้ย กรรมการน้อยใหญ่ ได้เห็นร่วมกันว่าพื้นที่คือ

สถานที่ตั้งวัดหลวงทุกวันนี้เป็นชัยภูมิดี เหมาะสมโดยประการทั้งปวงสมควรจะสร้างเป็นวัดได้จึงพร้อมใจกันสร้างเป็นวัดที่ใหญ่โตขึ้นในสมัยนั้น มีพระเจ้าใหญ่ซึ่งสร้างขึ้นจากช่างชาวเมืองเวียงจันทร์เป็นองค์พระประธานมาจนถึงทุกวันนี้แต่ได้ชำรุดและได้ปฏิสังขรณ์ใหม่ขึ้น เมื่อ พ.ศ. ๒๔๔๖ นอกจากสร้างพระประธานแล้วก็ยังสร้างโบสถ์วิหาร ศาลาการเปรียญ หอไตร และกุฏิสงฆ์ ครอบบริบูรณ์ เป็นสังฆาวาสอันสง่างามด้วยฝีมือช่างชาวเวียงจันทร์ แต่สิ่งก่อสร้างเหล่านี้เป็นไม้จึงได้ทรุดโทรมลงตามกาลเวลา หักพังไปตามอายุไขไม่เหลือให้เห็นอีกในยุคนี

เมื่อสร้างวัดเสร็จแล้ว เจ้าพระปทุมวรราชสุริยวงศ์ (เจ้าคำผง) จึงให้นาม “วัดหลวง” เหตุที่ให้นามวัดหลวงคงเป็นเพราะต้องการให้ตรงกับนามของท่านที่เป็นผู้สร้าง ซึ่งชาวเมืองเรียกว่า “พระเจ้าใหญ่องค์หลวง หรือ อาญาหลวงเก่า” และอีกอย่างคงเป็นเพราะวัดตั้งอยู่ติดกับคุ่มของท่าน ซึ่งชาวเมืองเรียกว่า “คุ่มเจ้าหลวง” (คือพื้นที่บริเวณ.....หลวงเก่า ซึ่งเรียกกันว่าตลาดราชพัสดุ และเป็นที่ตั้งของห้างยงสงวนขอปั้งมอลต์ในปัจจุบัน)

ตั้งแต่เริ่มสร้างวัดหลวงมาจนบัดนี้มีเจ้าอาวาส ๑๑ รูป ซึ่งได้ปกครองและพัฒนาวัดมาโดยลำดับ มีนามดังต่อไปนี้ คือ

๑. พระมหาราชครูท่านหอแก้ว
๒. พระมหาราชครูท่านหอแทน
๓. ญาท่านกอง
๔. ญาท่านหมูน
๕. ญาท่านกึ่ง
๖. ญาขามมา
๗. ญาครูสด
๘. ญาท่านธีร์
๙. พระครูสังฆรักษ์เส็ง (พระครูปริยัตยานุวัตร)
๑๐. พระครูปลัดสาธุวัตร(พระกิตติญาณ โสภณ)
๑๑. พระครูวิลาสกิจจาทร (รูปปัจจุบัน)

วัดหลวงได้เจริญมาแต่ปางบรรพ์ เพราะได้อาศัยบรรพบุรุษของพวกเราทำนุบำรุงมาให้เจริญรุ่งเรืองวัฒนาสืบไป